

COLLECTIEF SÚDWESTKUST
werken aan een waardvol landschap

JAARPLAN
2021

Inhoud

1 Voorwoord voorzitter	3
2 Visie & missie.....	4
3 Organisatie.....	5
4 Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)	7
5 Ganzenbeheer	8
6 Projecten.....	9
7 Communicatie, activiteiten en zichtbaarheid.....	13

1 | Voorwoord voorzitter

Zo rond de jaarwisseling denken we vaak: goh...alweer een jaar voorbij, maar als we dan terugkijken is er toch in zo'n jaar enorm veel gebeurd: vaak ook totaal onverwachte dingen.

Afgelopen jaar zal de geschiedenis ingaan als het CORONA-jaar. De gevolgen voor ons collectief waren beperkt: onze "core business" speelt zich buiten af. Het houden van bijeenkomsten was lastig. Een aantal dingen konden niet doorgaan en "online-vergaderen" was hanteerbaar.

Projecten als LIFE IP GrassBirdHabitats, Regiodeal Natuur Inclusieve Landbouw, Predatieluwe Mozaïeken, Veenweide-programma, vernattingssubsidie, POP3 stonden afgelopen jaar op het fornuis, maar zijn nu klaar om opgediend te worden. Voor het collectief betekent dit dat we mensen moeten koppelen aan projecten en dan de uitvoering in gaan. Dit zal het nodige vergen van ons bureau en biedt tegelijk volop kansen. Daarnaast zal bestuurlijk de uitdaging zijn om de spaghetti van maatregelen, organisaties en initiatieven voor onszelf behapbaar te houden. Wat wel, maar ook heel duidelijk wat niet.

Naast dit geweld 'van buitenaf' blijft voor ons collectief natuurlijk het meest belangrijk hoe de weidevogelstand zich ontwikkelen. Grote inzet van onze organisatie staat buiten kijf, maar weersinvloeden en andere (natuur-)omstandigheden zullen we daarbij 'lijdzzaam' moeten accepteren.

Wigle Sinnema

Voorzitter Collectief Súdwestkust

2 | Visie & missie

Visie

Wij geloven in een ecosysteem dat floreert op basis van een goede samenwerking tussen boer, natuur en relevante samenwerkingspartners. We werken aan een waardevol landschap, waar dier, mens, natuur én maatschappij van kunnen profiteren.

Missie

Door het stimuleren van natuurinclusieve landbouw gericht op het creëren en behouden van een duurzaam landschap bevorderen we een rijke biodiversiteit. Hierbij koersen we niet alleen op stijgende aantallen van onze doelsoort, maar streven we ook naar een toename van bewustwording en betrokkenheid bij natuurbeheer onder boeren en burgers.

ANLB

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer is gericht op het behoud van dier- en plantensoorten. De ANLb-subsidie ondersteunt boeren om hun grond zó te beheren dat leefgebieden van soorten die van internationaal belang zijn, in stand blijven. Veel beheermaatregelen die goed zijn voor deze soorten, vragen een extra inspanning van de boeren. De subsidie is een vergoeding voor die inspanning. De provincie Fryslân en de Europese Unie zijn financiers van de subsidie.

3 | Organisatie

De organisatie van het Collectief Súdwestkust bestaat uit een algemeen bestuur, acht gebiedscoördinatoren en meerdere mozaïekregisseurs en schouwers.

Organisatiestructuur

Afgelopen jaar is gesproken over de organisatiestructuur van ons Collectief. BoerenNatuur is er landelijk ook volop mee bezig. Wat voor rol gaan de collectieven in de toekomst spelen. Het komende jaar zullen we moeten besteden aan het invullen van een duidelijke structuur met plek voor Boeren, Bestuur, Bureau en Buitendienst. Duidelijk is al wel dat we verantwoordelijkheden éénduidig willen vastleggen en dat we over de gehele breedte van taken (ANLB en projecten) het vier ogen principe willen hanteren: één projecteigenaar koppelen aan één meezeer.

Bestuur

Het algemene bestuur bestaat uit 5 personen.

In 2021 gaan we actief werven om het bestuur aan te vullen met een extra algemeen bestuurslid, bij voorkeur met een agrarische achtergrond uit de omgeving van Makkum-Tjerkwerd.

Portefeuilleverdeling bestuursleden:

- Wigle Sinnema : Voorzitter en personeelszaken
- Age Flapper : Penningmeester en contactpersoon organisatie
- Jetty de Vries : Secretaris en communicatie
- Beant Dijkstra : Algemeen bestuurslid en ganzenbeleid
- Klaas Oevering : Algemeen bestuurslid en weidevogels/veenweiden/natte Dooradering

Gebiedscoördinatoren

Ons werkgebied ligt binnen de gemeente Súdwest-Fryslân, provincie Friesland. Het strekt zich uit van Laaksum tot aan Sneek en de Afsluitdijk. Het beheer en de coördinatie daarvan is opgedeeld in 11 mozaïeken. Binnen elke mozaïek werken we met gebiedscoördinatoren en mozaïekregisseurs, zodat het contact met onze leden (boeren) rechtstreeks is en met korte lijnen.

Op dit moment zijn er 8 gebiedscoördinatoren en meerdere mozaïekregisseurs.

Bureauzaken

In ons kantoor in de Klameare te Workum worden de meeste werkzaamheden uitgevoerd door de projectleider en de coördinator. Tevens is er ruimte voor freelancers die ook werkzaamheden uitvoeren.

Binnen het pand zijn voldoende mogelijkheden voor vergaderingen en bijeenkomsten.

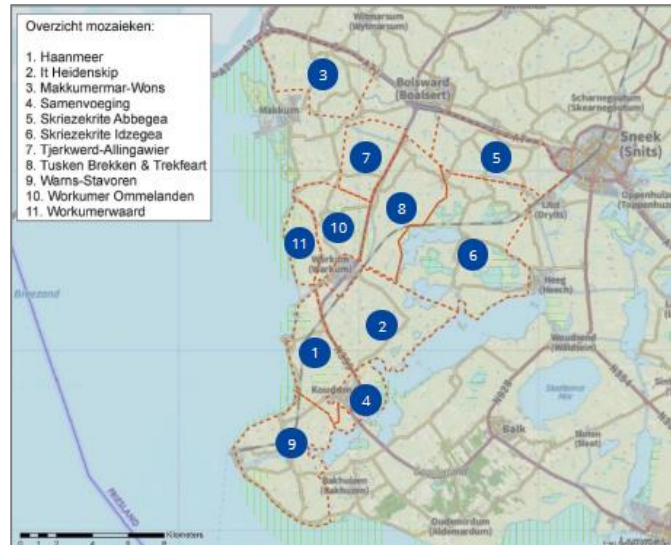
Financiën

Omdat de organisatie steeds groter wordt en de secretaris met een financiële achtergrond is vertrokken, gaan we samenwerken met administratiekantoor Deelstra-Jansen uit Leeuwarden.

Werkgebied Collectief Sudwestkust

Het werkgebied van het Collectief Súdwestkust strekt zich uit van Laaksum tot aan Sneek en Makkum. Op dit moment is dit gebied opgedeeld in 11 mozaïeken.

In deze gebieden streven we naar een ideaal biotoop voor weidevogels. Dat betekent naast het ANLb beheer, openheid van het gebied, monitoren en vangen van predatoren en aansluiting vinden bij natuurgebieden om te komen tot robuustere gebieden. Hoewel de weidevogels bij ons op nummer 1 staan, willen we ons ook richten op het landschap.

4 | Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

Agrarische natuur- en landschapsbeheer

De belangrijkste taak van het collectief is het uitvoeren van Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). In totaal zetten 183 boeren zich in voor het agrarisch natuurbeheer. Wij doen dat binnen 3 leefgebieden:

Leefgebied Open Grasland
weidevogelbeheer

Leefgebied Natte
Dooradering

Leefgebied
Water

Het uitgangspunt van 2021 zijn de aantallen van vorig jaar

- 183 ANLb leden
- ca. 3.200 hectare weidevogelbeheer
- ca. 125 hectare Natte Dooradering
- ca. 33 hectare beheer water
- ca. 7.100 hectare ganzenfoerageergebied

Toelichting voor jaar 2021

- Het GLB-ANLb is verlengd voor één jaar, tot en met 2022. Inhoudelijk zijn er niet veel wijzigingen binnen het bestaande beheer. De koers van de eerste vijf jaar blijven we ook in 2021 volgen.
- De ingezette kwaliteitsverbetering met het ANLb beheer zetten we in 2021 door. We richten ons steeds meer op die gebieden waar potentie is.
- We voeren naast het regulier ANLb beheer ook andere projecten uit, waaronder POP3- en vernattingssubsidies, LIFE IP en projecten in het kader van het Streefbeeld Kleiweide
- De ontwikkelingen van het nieuwe GLB en ANLb actief volgen.

5 | Ganzenbeheer

De Fryske Guozzeoanpak is verlengd met drie jaar t/m 2023. De basis van dit plan bestaat uit de balans tussen enerzijds het beschermen van de ganzen en anderzijds het bestrijden van schade aan boerenland.

In 2017 zijn er percelen ingetekend voor beheer van ganzenfoerageergebieden. Binnen het gebied van het Collectief Sudwestkust is er ruim 7.100 hectare foerageergebied ingetekend. De beheerders die per 2017 opgenomen zijn in het ganzenfoerageergebied dragen er zorg voor dat de ganzen in deze gebieden niet verstoord worden.

Werkgroep Ganzen Collectief Sudwestkust:

Beant Dijkstra, Theo Koning, Sjoerd Reitsma, Sicco Hylkema

De werkgroep is vooral faciliterend en kan de boeren vertegenwoordigen bij onder andere bijeenkomsten.

Toelichting 2021

Net als de jaren 2017-2020 zal het Collectief het komende jaar de nieuwe ontwikkelingen actief volgen om de belangen van onze leden te behartigen.

6 | Projecten

Projecten waarbij het Collectief Súdwestkust een actieve rol heeft:

- A. Fûgelweb Workum e.o.
- B. Fûgelweb Skriezekrite Idzega
- C. POP3 Herstel agrarische cultuurlandschap Fryslân (HAC_F)
- D. POP3 NPI 1^e openstelling
- E. POP3 NPI 2^e openstelling
- F. POP3 Plus (2021-2022)
- G. Openstelling Vernattingssubsidie Provincie Fryslân 2021
- H. LIFE IP
- I. Regiodeal NIL – Streefbeeld Kleiweide
- J. Veenweide Idzegea
- K. Weidevogelboeren
- L. Steenmarter Monitoring & Steenmarters vangen
- M. Hiddum Houw

A | Fûgelweb Workum e.o.

In 2018 is het Fûgelweb opgericht met als doel: verbetering van het weidevogel broedresultaat door het oplossen van storende factoren in het landschap, het verbinden van gebieden en het verbinden van mensen die het verschil kunnen maken voor de weidevogels. Aan de hand van een concrete actielijst worden knel- en verbeterpunten in het gebied aangepakt.

B | Fûgelweb SKI

Voor het gebied Skriezekrite Idzega is in 2020 ook een Fûgelweb opgezet. Inmiddels werkt ook dit Fûgelweb samen met meerdere partijen in het gebied om zoveel mogelijk openheid in het landschap te creëren.

C | POP3 Herstel Agrarisch Cultuurlandschap Fryslân (HAC_F)

Dit openstellingsbesluit richt zich op de zogenaamde niet-productieve investeringen voor herstel- of inrichtingsmaatregelen voor Natuur en Landschap. Bijvoorbeeld: aanleg natuurvriendelijke oevers en

aanleg duikers in leefgebied Natte Dooradering, herstel agrarische erven en opvaarten en cultuurlandschappelijke begreppeling. Landschapsbeheer Fryslan is de aanvrager en werkt samen met de collectieven. De uitvoer is in 2020-2023.

D | POP3 NPI 1^e openstelling

De POP3 subsidie voor Niet Produktieve Investerings is in 2019 opgesteld. Inmiddels zijn de meeste projecten uitgevoerd. In 2021 zullen de laatste projecten nog uitgevoerd worden.

E | POP3 NPI 2^e openstelling

Als opvolger van van het Project 'Schip in de grond voor weidevogels in de Sudwestkust', is de 2^e aanvraag een vervolg voor het realiseren van een verdere kwaliteitsverbetering binnen het weidevogelbeheer. Ook bij deze 2^e aanvraag ligt de focus op het treffen van inrichtingsmaatregelen die direct bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van de biotoop. De maatregelen zijn vooral gericht op vernatting, zoals (greppel)plasdrassen, verhoging waterpeil en realisatie kruidenrijk grasland.

F | Openstelling Vernattingssubsidie Provincie Fryslân 2021

Net als in 2020 heeft de provincie Fryslân weer middelen beschikbaar om de biotoop voor de weidevogels beter te maken. Het betreft met name subsidie voor vernattingsmaatregelen zoals plasdrassen hoog water peilen en greppelland.

G | POP3 Plus (2021-2022)

Voor de jaren 2021 en 2022 komt er een extra openstelling voor POP3 gelden. Deze zogenaamde POP3 plus zal zich met name richten op waterkwaliteit doeleinden en een vervolg op herstel Agrarisch Cultuurlandschap. De exacte voorwaarden hiervoor zijn begin 2021 nog niet bekend.

H | LIFE IP

LIFE IP is de Europese subsidie die bijdraagt aan de Europese klimaat- en milieudoelstellingen. Het Collectief Sudwestkust participeert mee in het LIFE IP GrassBirdHabitats, samen met onder ander de provincie Fryslân, BFVW, RUG. De nadruk van werkzaamheden voor het collectief zullen zijn: zoeken

naar alternatieve verdienmodellen, kerngebieden in ons werkgebied geschikter maken voor weidevogels en delen van kennis binnen en buiten de provincie.

I| Regiodeal NIL – Streefbeeld Kleiweide

In 2020 is samen met vertegenwoordigers van diverse organisaties in het werkgebied van de Súdwestkust een Streefbeeld opgesteld. Belangrijkste conclusie was dat er een goede biotoop voor de weidevogels moet worden gecreëerd. Aan het streefbeeld zijn diverse projecten gekoppeld. We verwachten in 2021 te kunnen starten met de ontwikkeling van de eerste projecten, zoals het Project Boom voor Boom, De Weidevogelweek en het educatieprogramma voor de bovenbouw van de basisschool.

J| Regiodeal NIL - Veenweide Idzegea

De regiodeal moet bijdragen aan een transitie richting Natuur Inclusieve Landbouw (NIL). Er is een veenweideprogramma 2021-2030 opgesteld. In Idzegea is al enkele jaren een klankbordgroep actief om oplossingen voor de veenweideproblematiek te creëren waarbij een duurzame toekomst voor de agrarische sector voorop staat. Voor de lange termijn (2050) richt het Veenweidenprogramma zich op het veenweidengebied waarin veenafbraak, bodemdaling en CO2-uitstoot nagenoeg zijn gestopt. Voor de korte termijn is Age Flapper aangesteld als gebiedsmakelaar om samen met de projectgroep de 55 boeren via een keukentafelgesprek te interviewen. De uitslag hiervan wordt verwerkt in een projectplan.

K| Weidevogelboeren

In een werkgroep wordt een ANLb pakket ontwikkeld, voor ‘echte’ weidevogelboeren. Deze boeren hebben veel weidevogels op hun percelen, maar lopen vast in de huidige beheerpakketten waardoor ze inkomsten missen. Het doel is een flexibeler beheer voor deze boeren. Namens het Collectief hebben Klaas Oevering en Jeroen de Vries zitting in de werkgroep, samen met vertegenwoordigers van de collectieven it Lege Midden en Noordelijke Fryske Walden.

L | Steenmarter Monitoring & Steenmarters vangen

In 2020 had het Collectief ontheffing om steenmarters te vangen en te doden in de Workumerwaard en de Workumer Ommelanden. Deze pilot is tot stand gekomen, door de steeds hogere predatiedruk. In 2021 hebben we ontheffing voor de gebieden Workumerwaard- en Ommelanden en een paar delen in Skriezekrite Idzegea.

M | Hiddum Houw

In verband met de aanleg van het Windpark Nij Hiddum-Houw is er weidevogelcompensatie beschikbaar. Samen met onder andere it Fryske Gea en de provincie Fryslân wordt hiervoor een goede bestemming gezocht die bijdraagt aan langdurig beheer ten behoeve van weidevogels.

7 | Communicatie, activiteiten en zichtbaarheid

De communicatie van het Collectief Súdwestkust is vooral gericht op het informeren van de leden. De leden worden geïnformeerd over de ontwikkelingen en nieuwe informatie van het agrarisch natuurbeheer. Aanvullende informatie en kennis die belangrijk zijn voor dit beheer, nemen we mee in de communicatiemiddelen. Jaarlijks organiseren we per mozaïek een evaluatiebijeenkomst voor alle betrokkenen: boeren, nazorgers en jagers.

Het is goed, dat de omgeving ziet en weet waar het collectief en haar leden actief mee zijn. Daarom zijn we in 2020 gestart om meer te communiceren buiten de leden om. Zowel richting organisaties, samenwerkende partijen en inwoners van het werkgebied. Bijvoorbeeld via persberichten en facebook. Ook kunnen derden – niet leden – zich abonneren op onze digitale nieuwsbrief.

Wat doen we in 2021:

- Alle leden en derden krijgen 6 x per jaar een digitale nieuwsbrief
- Beheerders ontvangen specifieke informatie over onderhoud of beheer via de mail of via de nieuwsbrief
- Actuele website
- Facebookpagina
- We versturen persberichten nieuwsfeiten

Werkbezoek Friese Collectieven en Statenleden

Het Collectief Súdwestkust gaat in 2021 het jaarlijkse werkbezoek van de Friese Collectieven organiseren. Bij dit werkbezoek worden ook de Statenleden van de Provincie Fryslan uitgenodigd. Vanwege de corona maatregelen is nog niet bekend wanneer en hoe dit werkbezoek plaats vindt.

Colofon

Jaarplan 2021 Collectief Sudwestkust
Maart 2021

Kantoor | Merk 1, 8711 CL Workum
Post | Bovenburen 6, 8723 ED Koudum

Foto's | Ilse Hooijmeijer (cover) & Jetty de Vries

www.sudwestkust.nl
info@sudwestkust.nl

